

Hey sen!
GAZETECİ

AHMET ABAKAY

telgrāfhane
yayınları

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	7
UYANIK KOMŞUMUZ ŞÜKRAN TEYZE	9
BÜTÜN PATRONLAR AYNIDIR	13
PATRONA KAZIK ATMAK	17
ANADOLU'DA TEDAVİ YÖNTEMLERİ	21
YABANCI DİLİN ÖNEMİ	23
GAZETECİLİĞE İLK ADIM VE DEVAMI.....	25
BAŞBAKAN DEMİREL'E SORU SORMAK	31
GAZETECİLİKTE FOTOĞRA ÇOK ÖNEMLİ	36
EVREN'İN ARTVİN GEZİSİNDE KAYBOLAN BERAT YURDAKUL	42
ERBİL TUŞALP İLE YEDİĞİMİZ DAYAK.....	45
ALEVİ İLE SÜNNİ EVLENEBİLİR Mİ? BEN FETVA VERDİM OLDU	50
BÜLENT ECEVİT'İN ELEŞTİRİYE TAVRI.. ..	55
PATRON İŞÇİYİ SAVUNUYOR, SENDİKA KARŞI ÇIKIYOR	60
TRT'YE GİRMEYEN ATILDIM.....	65
PROF. ALDIKAÇTI'NIN 82 ANAYASA TASLAĞI NASIL ÇALINDI?	67
YALAN HABER HER YERDE (Anıtkabir'de sevişenler asparagası...)	70
ÖNLEYEMEDİĞİM İNTİHAR	73
EVREN'İN BAKANINDAN TELEFONDA DEMEÇ İSTEDİK, "GELEYİM ORADA KONUŞALIM" DEMEZ Mİ?	78

AZİZ NESİN İLE AYNI MAHKEMEDE YARGILANMAK	83
UĞUR MUMCU YANIMIZDAYSA İŞLER DAHA KOLAY	93
FATOŞ GÜNEY İLE ANKARA'DA	99
İLHAN SELÇUK'UN KÖŞESİNDE OLMAK	103
ATTİLA AŞUT İLE BİR GÖZALTI VE DEVREYE GİREN BAKAN	109
İSVEÇ'TEN ULUSLARARASI ÖDÜL ALMAK.....	114
KİBAR ERDAL İNÖNÜ NE YAPSIN?	116
LEYLA ZANA'NIN TBMM'DE ZOR DURUMU	118
TANSU ÇİLLER'İN YUMUŞAK ELLERİ	121
TÜRKMENİSTAN'DA BİR TÜRK FİLMİ	124
AĞRI'DA FUHUŞ OPERASYONU	126
EL-AKSA'DA MÜSLÜMANLIK SINAVI	129
AFRİKA'NIN GÖBEĞİNDE OLMAK	133
NASIL "İSTENMEYEN KİŞİ" OLDUM?	136
EŞBER YAĞMURDERELİ İLE ADLİYEDEYİZ	139
KATILDIĞIM İLGİNÇ İKİ TV PROGRAMI	146
ANNEEE BEN VURULMADIM.....	153
BRÜKSEL'DE TARTIŞILAN TÜRKİYE.....	158
BU NASIL İTALYA?	161
HINCAL ULUÇ'UN ACIMASIZ, VAHŞİ YAZISI	165
TÜRKÜLERE HER ZAMAN İNANMAYIN	167
KULLANIM SÜRESİ BİTEN BAKAN.....	168
ÇGD ÖNEMLİDİR, DEĞERLİDİR	172
CAN DÜNDAR OLAYI.....	177
ÇGD YÖNETİMLERİ VEFALIDIR	179
MÜLKİYE KÜLTÜRÜ ÇOK KIYMETLİDİR.....	183
ANKARA GAZETECİLİĞİ	186
ÖYKÜ: AYA İNEN İLK İNSAN VE NAMUSUNU KURTARAN ADAM	192

Torunum Ada Danila'ya...

Ahmet Abakay, Aslen Erzurum-Aşkaleli. 1950 Divriği (Sivas) doğumlu. İlk, orta, lise öğrenimini Erzincan'da tamamladı.

Siyasal Bilgiler Fakültesi Basın Yayın Yüksekokulu Mezunu (1975).

Üniversitede öğrenci iken, "özgür üniversite" eylemleri nedeniyle gözetimine alındı, TCK 142. maddesinden (komünizm propagandası iddiasıyla) yargılandı. Bir ay süreyle Emniyet Sarayı ve Yıldırım Bölge Askeri Tutukevi'nde kaldı.

1975 yılında gazeteciliğe başladı. İSTA Haber Ajansı, Vatan gazetesi, Anka Ajansı ve Özgür Gündem gazetelerinde muhabirlik yaptı.

Erdal İnönü'nün Başbakan Yardımcılığı döneminde Devlet Bakanı Basın Danışmanlığı görevinde bulundu. Aynı dönemde iki yıl Türkiye Kalkınma Bankası Yönetim Kurulu üyesi oldu.

1975'te Türkiye İşçi Partisi (TİP) üyesi oldu.

Sadun Aren'in Genel Başkanı olduğu Sosyalist Birlik Partisi'nde Yürütme Kurulu üyesi olarak görev aldı.

Ankara Üniversitesi İletişim Fakültesi'nde öğretim görevlisi olarak gazetecilik dersleri verdi.

Günlük yayımlanan SOL gazetesinde ve "haber.sol.org.tr"de köşe yazarlığı yaptı.

Çağdaş Gazeteciler Derneği'nin (19 yıl süreyle) Genel Başkanlığını yaptı.

Yayımlanan eserleri:

- 1- Politik Göçmenler (Amaç Yayınları, 1988)
- 2- Bu Oyuna Gelmeyin (-Oyun- Amaç Yayınları, 1989)
- 3- Bakan Danışmanı'nın Not Defteri, (İmge Yayınları, 2008)
- 4- Hoşana'nın Son Sözü (Büyüdüdağ Yayınları, 2014)
- 5- Devr-i Sultan (-Oyun- Yazılama Yayınları, 2015)
- 6- Hey Sen Gazeteci, (Telgrafhane Yayınları, 2018)

Ödüller:

- İsveç Gazeteciler Örgütü'nün Yılın Uluslararası Gazetecisi Ödülü (1988)
- Bülent Dikmener Ödülü (mansiyon) (1988)
- Filistin Kurtuluş Örgütü (FKÖ) Lideri Yaser Arafat tarafından takdim edilen onur şildi (1986)

İnsan Hakları Derneği kurucu üyesi.

Mülkiyeliler Birliği Yüksek Danışma Kurulu üyeliği yaptı. Halkevleri, TGC üyesi. Hâlen ÇGD Onur Kurulu üyesi.

Evli, bir kızı ve bir torunu var.

ÖNSÖZ

Andre Gide güzel söylemiş: “Anı yazmak, ölümün elinden bir şeyler kurtarmaktır.”

Anı yazmak güzel, ancak, zor yanı da var. O da şu; geçmişe uzanıyorsun, zorlu, baskılı sosyal ve siyasal süreçlerden geçiyorsun. Ya teslim oluyor ya da direniyorsun, ülkede çokça yaşanan zulme, faşizme.

Kafanda bir sürü olay canlanıyor. Sana diyor ki “beni de yaz, beni de yaz.” Kendinle konuşuyorsun. Onların bazılarına diyorsun ki “olmaz, seni yazmam, bu kitaba uygun değilsin, ilginç de değilsin.” Diğer bir anı geliyor karşına; “o zaman beni yaz.”

Yani beyninde anılarla tartışıyorsun. Bazıları kendini kabul ettiriyor. Örneğin; kitapta yer alan “Genelevleri Sevmem” bölümü böyle oldu. İlla, “beni de yaz” diye tutturdu. “Yok,” dedim, “ayıp olur, ciddi bir kitap yazıyorum.” Bana: “Neden ayıp olacakmış, asıl bu konu toplumsal, yaşamın gerçeği bu.” dedi ve beni ikna etti.

Anı yazarken insan kendisiyle, geçmişiyile hesaplaşıyor. Kırk yılı aşkın süre gazetecilik yapıyorsun. Çok iktidarlar geldi geçti. Baskılar, zulümler oldu, oluyor. Sen bu süreçte ne yaptın, hangi safta yer aldın, kimlerle birlikte oldun; bunun da bilinmesi gerekiyor.

Ben de yazarken hatırlıyorum ki Sadun Aren, Behice Boran, Can Yücel, Uğur Mumcu, Dursun Akçam, Oğuz Aral, Mahmut Tali Öngören, İlhami Soysal, Mustafa Ekmekçi gibi kişilerle birlikte olmuşum, aynı salonlarda birlikte saf tutmuşuz, birlikte konuşmalar yapmışız.

Bağımsızlık, demokrasi, basın-ifade özgürlüğü ve emek mücadelesinde beraber olmuşuz.

Yolu düşenler bilir, öbür dünya başka bir âlem. Oraya donanımlı gitmek lazım. Orada dostlar sorarlar: “Halkın, haklın yanında oldun mu? Direndin mi? Yoksa zalim iktidarlara, güce teslim mi oldun?” diye.

Her anıya, çocuklukta yaşanan birkaç konu ile başlanır. Ben de öyle yaptım.

Kitapta, önemli gördüklerimi yazdım. Şimdilik ölümün elinden bunları kurtarabildim.

Kitabın son şeklini almasında emeği geçen gönüllü editörüm, arkadaşım Mahmut Aslan’a çok teşekkür ediyorum. Ayrıca, beni bu kitabı yazmaya teşvik eden, Ankara ve Milano’da çalışma koşulları yaratan eşim Birol, kızım Güneş, damadım Riccardo Farid’e teşekkür ediyorum.

UYANIK KOMŞUMUZ ŞÜKRAN TEYZE

Çocukluktan kalan kimi anılar vardır ki yaş ilerledikçe ilk akla gelenler onlar oluyor. Bu yaşananların aynı zamanda toplumsal, sosyolojik bir anlamı da ortaya çıkıyor.

Çocukluğum ve gençliğim Erzincan'da geçti. Babam, Devlet Demiryolları'nda ateşçi olduğu için doğal olarak da İstasyon Mahallesi'nde kiralık, toprak evde oturuyoruz. Çünkü istasyona yakın. Mahallemiz yoksul insanların oturduğu bir bölge idi.

Komşumuz Şükran Teyze'nin kocası eskiciydi. Özellikle daha varlıklı zengin mahalleleri dolaşır, kullanılmış giysiler, araç gereç alır, bunları satarak geçimini sağlardı.

Şükran Teyze hemen her gün bizim eve uğrar, annem Hoşana ile sohbet eder, dertleşirdi. Hoşana ile arası iyiydi yani.

Annem birçok komşumuzun olduğu gibi onun da adını bilmezdi, "gök gözlü karı" derdi. Kadının gözleri maviydi. Annem, komşularımızın gerçek adlarını bilmezdi ya da aklında tutmazdı ama hepsinin adı vardı. Örneğin; peltek karı (biraz kekeme idi), götü büyük karı, çıdı gıçlı karı (çok zayıf), Kürt karısı, su kuşu Meryem gibi isimlerden söz edince biz anlardık kimi kastettiğini.

Gök gözlü karının, yani Şükran Teyze'nin benden büyük iki kızı vardı. Erkek evlatları olmadığından yakınırdı.

Erzincan'a otobüsle 1,5 saat uzaklıktaki Cimin nahiyesinde (Şimdi ilçe ve adı Üzümlü olarak değiştirildi) evleri, üzüm bağları vardı. Cimin, Erzincan'ın çok meşhur siyah üzümlerinin yetiştirilip yurt çapında satıldığı bir yerdir.

Ben ilkokulu bitirmiş, ortaokula başlamıştım. Yani 12-13 yaşlarındayım. Yaz mevsimi olduğu için okullar tatildi. Şükran Teyze, üzüm hasadı için Cimin'e gidecek. Annemden beni de istedi. "Ver bu oğlanı da götürüyüm, bana yardım et-sin, hem bizim köyümüzü de görsün, ona iyi bakarım merak etme." dedi.

Annem "tabii, elbette" dedi. Benim gidiş dönüş otobüs paramı da kadına verdi. (Bugünkü parayla diyelim ki gidiş dönüş 20 TL.)

Ertesi gün Şükran Teyze ile birlikte garajlardan, o dönemin eski model bir otobüsüne bindik.

Şükran Teyze'yle yan yana ikili koltukta oturuyoruz. Otobüs dolu. Hatta koridorda yerde oturanlar var. Yolcuların çoğu erkek ve hemen hepsi sigara içtikleri için otobüs duman altı vaziyette.

Araç hareket etmeden şoför paraları toplamaya başladı. Bizim önümüze geldiğinde Şükran Teyze beni göstererek, kısık bir sesle: "Şoför Bey, bu çocuk komşularımızın, kimsesiz, yetim, öksüz, anası babası yok, köye götürüyorum, bundan para alma, sevaptır, kimi kimsesi yok sabinin." dedi.

Şoför: "Peki, abla, ne yapalım öyle olsun, sen yabancı değilsin." karşılığını verdi.

Şükran Teyze de sadece kendi parasını ödedi.

Ben bir şey diyemedim, büzüldüm kaldım oturduğum yerde. Oysa benim anam, babam, ağabeylerim, ablam var. Ama

beni öyle bir anlattı ki ben bile kendime acıdım.

Bu konuşmasını dinlediğimi, duyduğumu anlayan Şükran Teyze, şoför gidince bana eğilip: “Uyanık olacaksın, aklını kullanacaksın oğlum, bak otobüs dolu, günde iki sefer yapıyor, paraya para demiyor. Bunları annene söyleme, tamam mı?” diyerek durumu izah etti.

Cimin’de bir ay kadar kaldık. Yakınlarının da yardımıyla bağdan üzümleri topladık, kamıştan yapılmış büyük sepetlere doldurduk. Böylece üzümler kamyonlara yüklenip sebze haline gönderilecek hâle geldi.

Ve biz yine Şükran Teyze ile yanımıza aldığımız bir miktar üzümle aynı otobüsle Erzincan’a yola çıktık.

Ben yine şoföre kimsesiz, yetim, öksüz, sahipsiz olarak tanıtıldım. Yine benim için para verilmedi.

Tabii ki Şükran Teyze hem gelirken hem dönerken kendisi için de para vermedi, benim paramla gidip gelmiş oldu. Böylece kendi yolculuğunu beleşe getirmiş oldu.

Olan, yetim, öksüz Ahmet’in annesi Hoşana’nın verdiği paraya oldu.

Şükran Teyze, beni anneme teslim ederken: “Ahmet yiğit çocuk Hoşana, bize çok yardım etti maşallah, sağ olsun. Oğluna iyi baktım merak etme. O bizim de evladımız.” dedi, beni övdü ve koca bir tencere de siyah üzüm bıraktı.

Daha sonra ben, anneme durumu anlattım. Beni şoföre yetim, öksüz, kimsesiz diye tanıttığını, benim için para vermediğini, bizim parayı kendisi için kullandığını anlattım.

Ancak Hoşana, bunu önemsemedi, “amaan boş ver, gök gözlü karı işini bilir” dedi geçti.

Aslında aradan geçen 60 yıl sonra, bu yaşananndan çıkarılacak sonuç şu galiba; yoksulluk böyle bir şey. İnsan dara düşünce bu tür yol ve yöntemleri düşünüyor, buluyor.

Altmış yıl önce bir Anadolu kentinde yaşanan bu olay, altmış yıl sonra iktidara gelen siyasetçilerin, neden makarna, kömür vb. dağıtarak yoksulluğu sömürdüğünü, Allah, Muhammed, Kur'an'ı da ekleyerek bunları oy deposu hâline getirdiğinin tipik bir örneğini oluşturuyor.

BÜTÜN PATRONLAR AYNIDIR

Ortaokuldayken, okuldan çıktıktan sonra trenlerde su satıyordum. Erzincan'da istasyondan Haydarpaşa-Kars ve Kars-Haydarpaşa yönlerine giden ekspres ve posta trenleri geçirdi.

Evimiz zaten istasyona yakın. Bir alüminyum kova, bir bakır su bardağı bu iş için yeterli.

Biraz daha büyüyüp tecrübe kazanınca, büyük ağabeylerimizden izinden giderek, trenlerde bir saat yolculuk yaparak, yol boyu salatalık, domates, su, çay satmaya başladık.

Yine okulların tatil olduğu yaz döneminde kamıştan sepete salatalık doldurdum, öğrenci bileti de alıp Kars-Haydarpaşa posta trenine binerek satışa başladım. Trenle yolculuk yaparak satış yaptığım ilk seferim bu. Askere sevk dönemi olduğu için tüm kompartımanlar, birliklerine gidip teslim olacak sivillerle dolu.

Satışa çıktığımız 5-6 arkadaş olarak güzergâhımız şöyle: Erzincan'dan bir saat kadar süren Kemah İstasyonu'na gidiyoruz. (Arada Dumanlı, Cebesoy, Alp İstasyonları var) Orada inip, 5-6 saat sonra gelecek olan trene binip, yine satış yaparak Erzincan'a geri döneceğiz.

Alp İstasyonu'nu geçtik, Kemah'a doğru yol alıyoruz. Ben de kompartımanların kapısını açıp, "taze salatalık" diye sesle-

niyorum. Daha sepetim dolu sayılır. Girdiğim kompartıman dolu. Altı kişilik yerde 10 kişi sıkışmış. Hepsi birbirini tanıyor.

Alp ile Kemah İstasyonları arasında çok tünel var. Tren birden tünele girdi. Elektrikler yanmıyor, ortalık simsiyah karanlığa gömüldü. Ben biraz geriye çekilip kapıya tutundum. Tıngır mıngır sarsılarak gidiyoruz. Tren tünelden çıktı, ortalık aydınlandı. Anaa, bir de baktım ki benim sepet yarıya inmiş. Hatta yarıdan fazlası yok olmuş, karanlıkta sepet saldırıya uğramış haberim yok. "Hey! Kim aldı? Verin salatalıklarımı!" diye seslendim ama hemen yeni bir tünele girdi tren. Yine ortalık zifirî karanlık. Ben bu sefer ellerimi çapraz yaparak sepetimin üstüne koydum.

Sepete ikinci saldırı başladı. Ancak bu sefer gelen bir sürü el, benim elimi yakaladı. Sepetin üzerine abandım, neyse ki yeniden tünelden çıktık. Hiç olmazsa kalan mallarımı kurtarmıştım. İlk saldırıdaki salatalıklarımı kurtaramamıştım. Paramı alamadım. Çok kalabalıklardı, ben onların yanında çok küçüktüm. Ayrıca ilk seferimdi, tecrübesizdim.

Bir süre sonra tren satışlarını bıraktım. Çünkü mahallemizde bir süredir açılan bir tuğla fabrikası vardı. Mahallemizin gençlerinin birçoğu orada çalışmaya başlamıştı. Ortaokul bitmiş, liseye başlamıştım. Ben de okulun olmadığı yaz tatilinde orada çalışmaya başladım.

Okul kitaplarımın, defterlerimin, giysilerimin parasını eve yük olmadan çıkarıyordum. Evin giderlerine katkım da oluyordu.

Tuğla işçiliği zordu. Şekil verilen yaş tuğlaları el arabasına doldurup, 150 metre uzaklıktaki bölüme taşıyorduk. Ustaların üst üste yerleştirdiği bu yaş tuğla kalıplarından, 4-5 metre yüksekliğinde, 25-30 metre uzunluğunda kale gibi bir

yapı ortaya çıkıyor. Aralara konan kömürlerle bu yapı yakılır. Günlerce sessiz sessiz yanma işlemi devam eder. Sonra kızarıyor, kırmızı tuğla ortaya çıkar. Soğuma işleminden sonra biz bu tuğlaları, gelen kamyonlara yükleme işini yapardık.

Bize göre ağır işti, kol gücüne dayanıyordu. Ben zaten zayıftım. Çok yoruluyor ve zorlanıyordum. Zaten sigortamız filan yoktu. Aldığımız günlük de çok düşüktü.

Pişmiş tuğlaları bir kişi yukarıdan ikişer adet atar, aşağıdaki bir kişi de atılan bu tuğlaları havada yakalar, bir kenara istif ederdik. Sonra gelen kamyonu yüklerdik.

O sırada yukarıdan atılan tuğlanın birisini arkadaşımız Kamer yakalayamadı. Tuğla sert şekilde kafasına çarptı. Tuğla kırılıp ikiye bölünürken, arkadaşımız da kafası kan içinde yere yuvarlandı. Ağlamaya, inlemeye başladı. Bir arkadaşımız, kendi üstündeki fanilasını çıkartıp Kamer'in kanayan kafasına sararak kanı durdurmaya çalıştı.

O sırada işin durduğunu, çalışanların kümeleştğini gören tuğla ocağının sahibi Celal Ağa, göbeğini sallayarak ve mırıldanarak olay yerine geldi.

“N'ooluyo burada? Niye çalışmıyorsunuz!” diye bağırdı.

Yerde yatan ve kafası sarılan Kamer'i gördü, sonra onun yakınındaki kırılmış tuğlayı gördü. Kamer umurunda değildi. Yerdeki, kırılan iki tuğla parçasını alarak bağırımaya başladı:

- Ulan dikkat etsenize, nasıl çalışıyorsunuz siz? (Elindeki kırık tuğla parçalarını kaldırarak) Bir tuğla kaç mal oluyor biliyor musunuz? Haydi, şimdi işinizin başına. Kırılan her bir tuğlanın hesabını sizden sorarım, yövmiyenizden keserim haberiniz olsun. Ulan bu millî servet, millî servet.